

JURAJ ŽEMBERA
RANA PO
ŠTEPÁRSKOM NOŽI

 PERFEKT

RANA PO ŠTEPÁRSKOM NOŽI
RÍMSKE A RÝNSKE

Nevím, kdo bohům prádlo pere,
však špínu z něho pijem my...

Vladimír Holan

JURAJ ŽEMBERA

RANA PO
ŠTEPÁRSKOM NOŽI
RÍMSKE A RÝNSKE

ILUSTROVAL PETER UCHNÁR

Kniha vyšla vďaka jemnocitu pre poéziu
Irenky Kucharovej, Janky Slanej,
Danky a Jozefa Pindiakových

© Juraj Žembera 2016
Illustrations © Peter Uchnár 2016

Krajina
do každého
počasía

Nomen omen I

Smrť. Jedna z tých neuchopiteľných vecí
v prázdnom kine
taký malý priestor. Zvuk dobehne svetlo
vtiahnu zmysly za plátno
a už si duchom neprítomný.

Len jedna slabika zo štyroch spoluhlások
a žiadna samohláska.
V striedaní spoluhlások a samohlások je rytmus.
A slabosť v kolenách.

Samohlásky sú city
bolesť a umieranie. Sú krátke a dlhé
už najstaršie civilizácie to vedeli
preto po nich nezostali žiadne samohlásky.

Nezostal po nich ani rým
a smrť ho nemá dodnes
aj keď sa ň stále mnohí pokúšajú.

Nemá ani rytmus.
Smrť sú len štyri spoluhlásky
obrovské kvádre egyptskej pyramídy
tak tesne pri sebe
že medzi ne nevojde ani žiletka
len štyri svetové strany
tesne pri sebe.
A v strede medzi nimi ten kto stratil smer.

Smrť nemá žiadny rým ale do všetkého sa mieša.
Ozaj? Skôr ako dostala stratila Gilgameša.

Nomen omen II

à Dante Samohlásky sú obnažené city
Alighieri oslepenie slnkom
aj bolesť a umieranie
sú krátke a dlhé.
Spoluhlásky sú obelisky
vítazné stĺpy obtočené niečími víťazstvami
niečími prehrami
sú mäkké a tvrdé.
V striedaní spoluhlások a samohlások je rytmus.
A slabosť v kolenách.

Vie to stará čižma
ťažko sa obúva ešte ťažšie vyzúva
ani vyzutá sa neodkladá ďaleko.
Správne miesto v správnom čase
v srdci má samohlásky
ktoré nedelí nechráni tieň obelisku.

Kolko sa toho narozprávalo
a narozpráva
a čím ďalej tým viac aj popíše.
Krajina do každého počasia
občas s vrodenu srdcovou arytmiou
otvorená odhalená
chytíš jej rytmus
zavrie sa silou večerných kvetov.
Pred všetkým
s niekým v ponore

Cuore!

Dolore!

Amore!

Chytať sa slamky za slamkou

à *Federico* Kto hodí kameňom na pole odkiaľ sa kameň
Fellini nevyháša?

Hodiť na pole a zasiahnúť mesto
taký vzácny je zásah
naplní srdcové komory
žilkami v mramore.

Mesto kde ženy majú nos na lásku
a vzdorujú tme prítím
ostro rezané nosy žien
vysnívané aj tie ktoré som prebdel
robia ma viac a viac nenásytným.

Korienky vlasov zľahka obísť
a ako jazdec bez hlavy na mopede
sa zaboriť
do hlbkej brázdy.

Tenor holičov sa odráža od zrkadla
a vtlačá do otáčavého kresla
časnici roznášajú na podnose
pre jedenásť pohárov
vítaznú azúrovú zostavu
pred domami zvedaví fajčia
k večeru nesú si svoj erb
fontány diskkrétne prijímajú drobné.

To je čas keď mopedy nosia plnokrvníkov
plné srdce prudko stlačiť
keď plynový pedál povolí
plné srdce je buď v žene alebo v nikom
v labyrinte čaká na babie leto – niť

mesto ako na dlani
dlaňou si oči zacloniť

párik si vyšiel za mesto
aby doň vnikol.

Vtedy sa ženy stromoradia pri cestách
otvárajú ako píniové šišky
stojace pri cestách rozťahujú cievy mesta
večná pravidelnosť krvi
dedička impéria
kurtizána
s majestátnym neopakovateľnosťou
na senátoroch jazdí
rímska prostitútky ktorej som po vôli
preoráva brázdy
hranice mesta slepé ramená
neohraničená a sama.

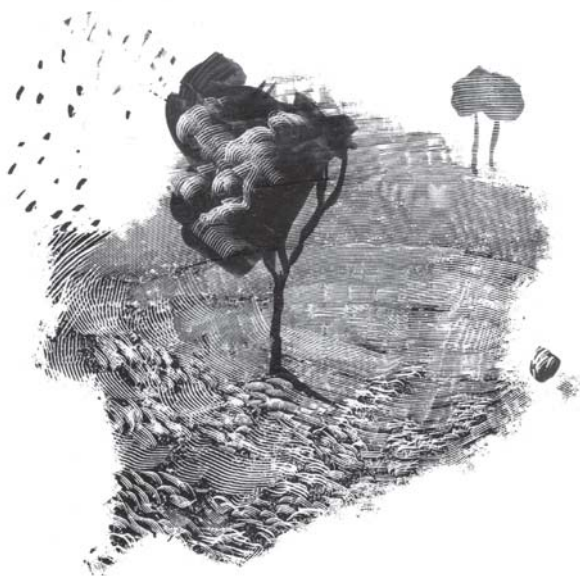
Lýra a zvon opreté čelom o seba
stúpajú po špirále prilepené o asfalt
nadmáša ma teplo z dosiahnuteľnej výšky.

Puk pukol spevnela váza
vytiekol Tiber
pri ktorom som si kázal
príbeh
bez kvetín ráno má žalúdok na vode
a sotva sa hýbe.

Večnosť robí každodennosť a zrelosť prianí
každodennosť prijíma ma
silným ma robí čo má mnou prejsť
slabým zánik
a bosým zajtrajšia slama.

Zmocniť sa Ríma ako Fellini
všetky cesty sú poľné
zostanú poľnými
všetky cesty vedú k iným
a boli pred nimi.

Azúrové kvietkované šaty tušia že sa to stane
mesto v nich predvádza svoju spodnú bielizeň
zarezáva sa
obraciam sa na prach ulíc večného mesta
mám rád lom
slamky keď sú dve vo fontáne
chytám sa slamky
chytám sa na blankyt
vzrušenie je také veľké
že si na zvony obkročmo sadlo
niektoré ženy v Ríme sú Rimanky.

Zvonkohra do Brundisia a trochu ďalej

Po vyhladených kameňoch ako po hroznách
po stranách cesty pár šťastných kostí Ríma
dobieha nás túžba poznať aj nepoznať
kto zabil kto bol zabitý
neviem a nevieš ani ty
kam tentokrát zavedie nás
najstaršia via antica
inak nás prijme nočná hodina inak denná
na pupočnú šnúru mesta
morský vzduch si vešia okraj tógy
hviezdy drží na jej zlatej spone.
Toto nebo skús
je tak blízko. A predsa dodnes
meriam zbytočnými krokmi
čo všetko môžu nohy odniesť.
Mesiac pečať na zakladajúcej listine
večného mesta
sa točí ako minca hodená pre šťastie
dnes večer súhlasne prikyvuje
padne až so zvukmi rána
nepredstaviteľne ďaleko
od bližšieho brehu Styxu.
A odtlačí vosk do vosku.
Po tichu zostanú vdovy ťarchavé plodné
pred nami spievajú sirény za nami hetéry
na ceste kde sa netrpí na morskú
chorobu. Bolesť väčšia bolesť zmierni
ktorému spevu má človek uveriť?

Len obolus o obolus
zvoní v mramorových hrobkách
smrť do nich chodí do taverny
kde sa nevstupuje spolu
a pre mincu sa nedá zohnúť
pije za hotové
prach zapíja
diriguje ticho ako chórus
silnejší o Chórus
ako ten kto vie
všetko tu už bolo
a je to zakaždým nové.

Moja Via moja Via moja prevelká Via
Via Appia
farby zo všetkých strán cez otvorenú sponu
zastaví tieň zblízka nadživotných sôch
tvoju šatku si po západe slnka nechám na vlasoch
večnosť pod klenbou z mramoru
pomalý brečtan ovíja.

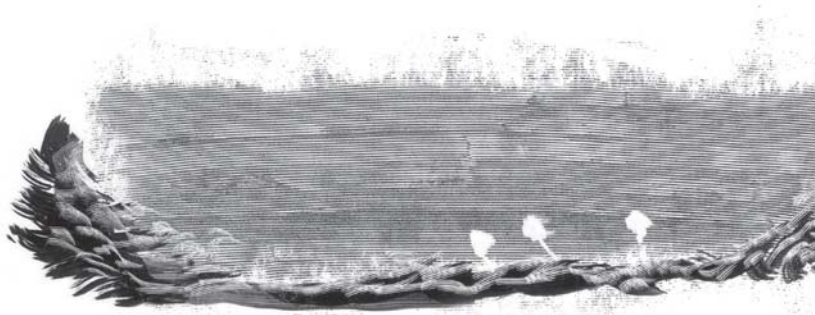

Prstami v jantári

Albínovi
Brunovskému Stred vecí má horúce jadro kým môže klíčiť
okamih oheň na sviečkach čo sfúkol
spaľuje
niekedy si pomôže rukou
a celým telom zažíva
akoby bol ničí.

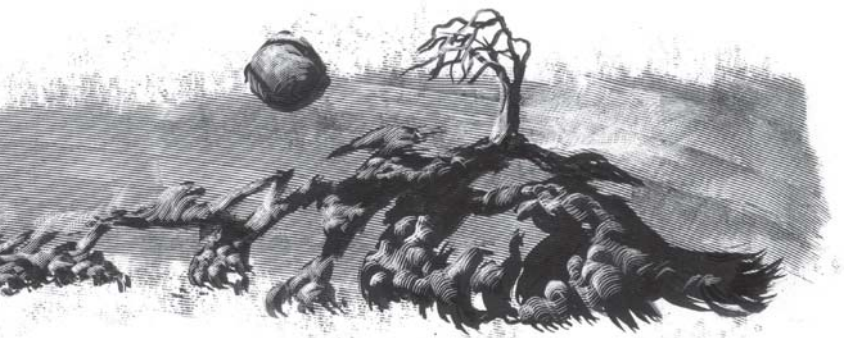
Skanzen v skanzene
sám sebe divák
najťažší ortieľ
zo zeme do zeme
a Zem oblak naložený
v hline
je pre bolesť pre jej zdravé telo
čokoládovou polevou na torte
s láskou na pohreboch v bielom
sa neminie
predstavenie kulisami prerastené.

Ach fúkať len fúkať
tam živly násobí prienik
z popola veštby skladať
plný ohňa nemôcť zaspať

stroskotanec na súši
na pevnine
zasadil strom
do kmeňa vrazil o peň sa potkol
ihlou šil
z tak tenkých korieňkov
na zrkadlo z medi
strom života je smrťou zaštepový
rastie
rastie na divoko?
Absolútnosť väčšia o relatívnosť
je schovaná v jej tieni
tlačí svetlo každým smerom
za chrbtom má zenit.

A tiež robí zmeny
po hadovi hady
po človeku do záhrady.

Rozriedené
pohyb koreňov nezadržateľná planosť
koráb priblížený a odcudzený mušli
zázrak prejsť suchou nohou po suchu
cesta plná nôh
diaľkou na končekoch prstov
si pretrieť oči
priložiť prst k ústam
nehybný na hrotoch
po hadovi ženu tušiť
Deus ex machina
na bavlnených nitkách citov
keď život nadchýna
polieva záhradu sitom
po zatmení vody
povrch pení
hnevom hraníc
steny fantázie majú ľudské uši.

Dobro ako príkaz
vzdych šírený po hladine
toľko tváří nepatrí zrkadlu
drevo sa modlí keď duša modlíká
na čistote pohlaví hĺbka čiar
len po nich prejde štetcom prútikár
kým bol
lykožrút v kvapke živice
nevidené v maske
detstvo má budúcnosť
a nedobytnosť symbol
rozťahne vejár z páva
oči skryté
rozťahne dobro – diery v site.

Šťastná hviezda iskrí o človeka bliká
taký nenápadný kvet iskiernika
voda má krk utesnený do lyka
toľko námahy byť aj nebyť mokrý
poznanie perinu zo seba odkopáva
ten pomer je doktrína na zrušenie doktrín.

Na hmlovinách viera v kryštál
pred ním améba
proti ilúzii iluzionista
jeden malý oblak niekedy bez neba.

V medzerách

Júlii Piačkovej Tisíc a jedna noc
držia kalich za stopku
prší
tenučké stonky *millefiori*
ťahajú vodu do výšky
kvet v revolveri
za ním náboj
nabité guľkou z rulety
talent je zbrojný pas
tvoja duša nočný motýľ
zavretý v kvete
pokračovanie Préverta
dve Pé
podmienky pre...
Francúzsky bozk pred francúzskym oknom
za ním hlboko.

Slň spln
splň obraz pre názov
svetlo v splne odrazené ale splnené
iné pred ženou iné po žene
po nás nov.

O nekonečnosti sa nedá písať donekonečna
dostáva potom konkrétny tvar
čas sa chová ako jedináčik
koho chce olíže
koho chce oplúje
a keď stojí
jeho dvojča sa hýbe
blíženec priestor
kľúč ktorý znova nosíš na krku.

More nadľahčuje nedvíha
kameň v soli
ťahá vodu ku dnu.
Tvar vystúpi z farby
uhol dopadu rovná sa uhlu odrazu
ale krajinu v žene
nemusí mať žena v krajine.

Cesta balistická dráha
voľba Daidala
sloboda v soľou vyžratých prstoch tragédie
je mašľou na balíku
doručenom v neprítomnosti
do vlastných rúk.

Vietor má rád plač
použitý v živote na podtlač
na balistickú dráhu strely má malý vplyv
na sucho pri stole
so zátiším rulety.

Nomen omen
chodíš po balkóne
zostáva na svojom mieste
bez zábradlia
ako ty.

